

Działalność Katedry Bibliotekoznawstwa
i Informacji Naukowej
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie
w r. akad. 1984 85

STRUKTURA KATEDRY - DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

W roku akad. 1984/85 nastąpiły istotne zmiany w dotychczasowym Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa, który Uchwałą Senatu WSP im. Komisji Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 1985 r. został przekształcony w Katedrę Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Zarządzeniem nr 9/85 Rektora WSP w Krakowie z dnia 5 czerwca utrzymano w dalszym ciągu dwie stałe pracownie wraz z zespołami naukowo-dydaktycznymi: 1. Pracownia i Zespół Historii Książki i Bibliotek (kierownik: doc. dr hab. Wacława Szelińska oraz 9 osób, w tym: doc. dr hab. Irena Bar-Święch, 3 adiunktów, 1 st. wykł. - dr, 2 st. asyst., 2 pracowników inż.-techn.); 2. Pracownia i Zespół Czasopiśmiennictwa Polskiego i Zagadnień Wydawniczych (kierownik: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki oraz 16 osób, w tym 7 adiunktów, 9 st. asyst. i asyst.). Na stanowisko kierownika Katedry powołano prof. dra hab. Jerzego Jarowieckiego, zastępcą została doc. dr hab. Wacława Szelińska.

W okresie sprawozdawczym odbyto 12 protokołowanych posiedzeń metodyczno-organizacyjnych, poświęconych organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego na studiach dziennych i zaocznych, omówieniu planów pracy naukowo-badawczej i dalszemu kształceniu kadry, działalności wychowawczej w grupach studenckich, praktyk zawodowych i organizacji obchodów 40-lecia Uczelni, przedyskutowaniu tez na IV Kongres Nauki Polskiej, projektów nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym, programów poszczególnych przedmiotów. Zorganizowano nadto 10 zebrań naukowych. Przez cały okres sprawozdawczy funkcjonowało Kolegium, które na 27 protokołowanych zebraniach zajmowało się sprawami kadrowymi, podziałem zadań organizacyjno-dydaktycznych, pracą opiekunów roczników, sprawnością studiów i praktykami zawodowymi, działalnością Koła Naukowego, organizacją sesji naukowej, rekrutacją, wycieczkami programowymi, obozem naukowym.

W roku akademickim odcinkami pracy w Katedrze zajmowali się: a) ad. dr Maria Radwańska, mgr Leszek Żyła - praktyki zawodowe, b) doc. dr hab. Wacława Szelińska - Koło Naukowe "Bibliolog". Opiekunami roczników na studiach dziennych byli: mgr Grażyna Wrona (I rok), mgr Bożena Pietrzyk (II rok), mgr Anna Faber (III rok), mgr Barbara Góra (IV rok). Funkcje opiekunów grup studenckich na studiach zaocznych pełnili: dr Wanda Krotos (I rok), mgr Hanna Batorowska (II rok), mgr Jerzy Ossowski (III rok).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

W okresie sprawozdawczym prowadzono proces dydaktyczny na studiach dziennych według planu pięcioletnich studiów magisterskich, co spowodowało, iż nie "wypuszczono"

magistrów po czterech latach studiów. Przez cały rok pracowano nad szczegółowymi programami studiów bieżących, a jednocześnie przygotowano nowy plan studiów, wprowadzając w szerokim zakresie przedmioty pedagogiczne, powodując, iż bibliotekoznawstwo zyskało status kierunku nauczycielskiego od roku 1985/86. Wszystkie programy przedmiotów zostały opracowane i powielone.

Na studiach zaocznych wprowadzono pięcioletni plan studiów magisterskich. Ostatni czwarty rok ukończył według planu 4-letniego.

W roku akad. 1984/85 prowadzono dwa studia podyplomowe: I. Studium Podyplomowe dla absolwentów różnych kierunków (kierownik: dr Michał Zięba), II. Studium Podyplomowe dla absolwentów bibliotekoznawstwa z zakresu bibliotek szkolnych i pedagogicznych (kierownik: dr Maria Jazowska-Gumulska).

W roku sprawozdawczym prowadzono różne formy działalności wychowawczej wśród studentów. Dominowały wycieczki naukowe do bibliotek różnych typów w Krakowie, Warszawie, Poznaniu. Z pewnymi oporami na kierunku zaczęło powstawać ZSP. W dalszym ciągu istnieje studenckie Koło Naukowe "Bibliolog", którego jedynie widoczną formą działalności był obóz naukowy w Pelplinie w dniach 11-22 lipca 1985 r. Wzięło w nim udział 12 studentów pod kierownictwem doc. dr hab. Wacławy Szelińskiej i mgr Barbary Góry.

KADRA NAUKOWO-DYDAKTYCZNA I JEJ ROZWÓJ

W roku akad. 1984/85 stan zatrudnienia w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej przedstawiał się następująco (dane na dzień 30 września 1985):

Charakter zatrudnienia	Prof.	Doc.	St. wykł.	Ad.	St. asyst.	Asyst.	Staż.	Inż., tech.	Razem
Pełnozatrud.	1	1	1	5	8	3	-	1	20
Zatrud. na 1/2 et.		1		5				1	7
Zatrud. na um.-zlec.	2	5	1	5	2				15
Razem	3	7	2	15	10	3		2	42

Wśród osób zatrudnionych na 1/2 etatu znajdowali się specjaliści - wieloletni praktycy, zatrudnieni w różnych typach bibliotek na stanowiskach kustoszy, st. kustoszy dyplomowanych.

W okresie sprawozdawczym zakończyli pracę w Katedrze: as. mgr Halina Broda, która przez kilka lat przebywała na urlopie, a także na 1/2 etatu - ad. dr Danuta Adamczyk, ad. dr Zofia Sokół. Na urlopie naukowym przebywali: st. asyst. mgr Jerzy Ossowski i st. asyst. mgr Marek Pieczonka.

Rozwój naukowy kadry wiązał się przede wszystkim z samodzielną pracą nad rozprawami doktorskimi. Przewody doktorskie mieli otwarte: mgr Wanda Krotos, mgr Władysława Wójcik, mgr Bożena Pietrzyk, mgr Jerzy Ossowski. Mgr Wanda Krotos 27 czerwca 1985 r. obroniła pracę doktorską nt. "Prasa krakowska lat 1795-1830 jako nośnik treści literackich" na Radzie Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego (promotor: prof. dr hab. Karol Głombiowski, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki, prof. dr hab. Kazimiera Maleczyńska). Ukończył też pracę doktorską nt.

"Pisarze polscy w kulturze literackiej 1945-1948" mgr Jerzy Ossowski, której obrona została wyznaczona na październik 1985 (promotor: prof. dr hab. Bolesław Faron, recenzenci: prof. zw. dr Stefan Żółkiewski prof. dr hab. Józef Zbigniew Białek, doc. dr hab. Krzysztof Dmitriuk). Otworzony został nowy przewód doktorski st. asyst. mgr Markowi Pieczonco nt. "Księgarnia Wydawnicza Trzaska, Ewert, Michalski" (promotor: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki).

Wszyscy mający otwarte przewody doktorskie poczynili dalsze postępy w badaniach, dwu st. asyst.: mgr Grażyna Wrona i mgr Barbara Góra przygotowane są do otwarcia przewodów doktorskich.

W ramach Katedry prowadzone są prace doktorskie osób zatrudnionych poza krakowską WSP. Otwarte przewody mają: mgr Andrzej Buck (WSP Zielona Góra), mgr Maria Zygnier (Woj. Bibl. Pedag. w Warszawie), mgr Alicja Zabratowicz (Uniwersytet Lubelski). Doktoranci wykonują swe prace pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Jarowieckiego. Mgr Maria Zygnier ukończyła pracę nt. "Czytelnictwo wychowanków domów dziecka", kończy też pracę doktorską mgr Alicja Zabratowicz.

O rozwoju naukowym i postępach w pracach badawczych świadczą liczne referaty na sesjach czy zebraniach naukowych oraz publikacje.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Działalność badawczą prowadzono w oparciu o przyjęte plany badań własnych (wieloletnie i roczny), podejmując tematy wchodzące do planu uczelnianego i planu Katedry.

Realizowane tematy skupione były w kilku grupach problemowych, o czym szczegółowe dane zamieszczono w tabelach 1 i 2 (w załączeniu).

Z przedstawionych w nich danych wynika, iż w roku akademickim łącznie opublikowanych zostało: jedna książka (W. Szelińska: Jan Długosz storico e primo geografo polacco. Warszawa 1984), 31 rozpraw i artykułów, 13 recenzji i sprawozdań. Przygotowano i złożono do druku 7 książek (A. Buck, M. Zięba, M. Jazowska-Gumulska, J. Jarowiecki, M. Konopka i W. Szelińska, H. Kuna), 39 rozpraw i artykułów oraz 5 recenzji.

Rozprawy, artykuły i recenzje pracowników Katedry publikowane były w Wydawnictwie Naukowym WSP, PWN, w czasopismach naukowych wydawanych przez PAN ("Kwartalnik Historii Prasy Polskiej", "Ruch Literacki"), przez instytucje naukowe ("Zeszyty Prasoznawcze"), w czasopismach o zasięgu ogólnopolskim ("Z pola walki", "Polonistyka", "Roczniki Biblioteczne", "Studia o Książce"), a także w księgach zbiorowych wydawanych przez instytucje naukowe.

Ważnym osiągnięciem było wydanie przez Katedrę w roku 1985 trzeciego tomu "Prac Bibliotekoznawczych" w ramach serii "Roczników Naukowo-Dydaktycznych WSP w Krakowie" (z.96) o objętości 14,3 ark. wyd. W tomie tym opublikowano artykuły i rozprawy (W. Szelińska, W. Krotos, J. Reizes, Z. Sokół, W. Wójcik), materiały i sprawozdania (A. Faber, B. Góra, H. Batorowska, J. Jarowiecki, M. Rajman, I. Bar-Święch) oraz autoreferaty prac doktorskich (M. Radwańska, M. Konopka, D. Adamczyk).

Część dorobku badawczego w postaci kartotek bibliograficznych zgromadzona jest w pracowniach Katedry. Są to m.in. Kartoteka tytułów polskiej prasy konspiracyjnej 1939-1945, Kartoteka artykułów i rozpraw o życiu lite-

rackim w konspiracyjnej prasie lat 1939-1945, Bibliografia rozpraw i artykułów z zakresu czytelnictwa za lata 1945-1975.

Wyniki części badań przedstawiono na zebraniach naukowych Katedry, poddając je krytycznej dyskusji, a także na sesjach naukowych o zasięgu regionalnym i krajowym.

1. Tematyka zebrań naukowych Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w roku akad. 1984/1985;

Data zebrania	Imię i nazwisko	Temat odczytu
1	2	3
Październik 1984	Mgr Grażyna Wrona	Krakowskie biblioteki naukowe w okresie międzywojennym
Listopad 1984	Mgr Władysław Wójcik	Sprawy kultury na łamach niemieckiej prasy w j. polskim dla Polaków w GG
Grudzień 1984	Mgr Wanda Krotos	Charakterystyka tematyki utworów literackich wydrukowanych w pismach krakowskich z lat 1795-1830.
Styczeń 1985	Mgr Ewa Wójcik	Stan badań nad prasą konspiracyjną polskich specjalistów w okresie okupacji hitlerowskiej

1	2	3
Styczeń 1985	Dr Michał Zięba	Stan badań ruchu wydawniczego w Krakowie w 20-leciu międzywojennym
Marzec 1985	Dr Franciszek Kleszcz	Najnowsze badania w zakresie klasyfikacji piśmiennictwa
Marzec 1985	Dr Jan Bujak	Typologia XIX-wiecznych tygodników galicyjskich
Marzec 1985	Doc. Irena Bar- -Świech	Ludzie i zdarzenia w Bibliotece Jagiellońskiej w latach okupacji hitlerowskiej
Kwiecień 1985	Dr Maria Radwańska	Aktualne tendencje w opisie bibliograficznym i katalogowym w Polsce i na świecie
Maj 1985	Dr Tadeusz Frączyk	O Bibliotece Święty- ni Sybilli i Domku Gotyckiego w Puławach w związku z 150- leciem zgonu Izabelii Czartoryskiej

Referaty wygłoszone publicznie na konferencjach naukowych w roku akad. 1984/85;

- prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki: "Prasa krakowska w wyzwolonym Krakowie". Komisja Prasoznawcza PAN, Oddział w Krakowie - 31 I 85;

- prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki: "Prasa krakowska w latach 1945-1948". Sesja naukowa nt. Rola książki, prasy i Bibliotek w rozwoju kultury w 40-leciu PRL. Rzeszów 18-19 X 1984. Org. Towarzystwo Nauk. w Rzeszowie, Dom Książki w Rzeszowie;
- mgr Anna Faber: "Prywatni, spółdzielczy i państwowi wydawcy krakowscy pierwszych lat powojennych". Sesja nt. Rola książki ... Rzeszów 18-19 X 1984;
- dr Zofia Sokół: "Rozwój regionalnej prasy rzeszowskiej w latach 1944-1984". Sesja nt. Rola książki... Rzeszów 18-19 X 1984;
- mgr Grażyna Wrona: "Biblioteki tarnowskich szkół ponadpodstawowych w latach 1980-1984". Sesja nt. Rola książki ... Rzeszów 18-19 X 1984;
- mgr Barbara Górka: "Rozwój fachowych czasopism bibliotekarskich w Polsce". Sesja nt. Rola książki ... Rzeszów 18-19 X 1984;
- prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki: "Prasa Krakowa w latach 1945-1948". Sesja naukowa nt. Prasa regionalna w 40-leciu Polski Ludowej. Kielce 9-11 XI 1984. Org. Kielecki ODN, Kieleckie Wydawnictwo Prasoznawcze, Redakcja "Słowa Ludu", "Tygodnika Radomskiego", "Echa Dnia", Uniwersytet Warszawski;
- mgr Barbara Góra: "Regionalne czasopisma bibliotekarskie w Polsce Ludowej". Sesja nt. Prasa regionalna ... Kielce 9-11 XI 1984;
- Dr Danuta Adamczyk: "Prasa szkolna młodzieży województwa kieleckiego w latach 1945-1984". Sesja nt. Prasa regionalna ... Kielce 9-11 XI 1984;
- dr Zofia Sokół: "Prasa rzeszowska w latach 1944-1984". Sesja nt. Prasa regionalna ... Kielce 9-11 XI 1984;

	1	2	3	4	5	6	7	8												
II	Historia i funkcje społeczne bibliotek																			
A	Dzieje bibliotek do roku 1918								3	-	3	-	-	-	-	-	-	-		
B	Dzieje bibliotek w latach 1918-1939								1	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
C	Biblioteki i ich funkcje w PRL								2	6	2	5	-	1	-	-	-	-		
D	Biblioteki podczas okupacji hitlerowskiej								-	1	-	-	-	-	-	-	1	-		
III	Bibliografia - informacja naukowa								1	6	1	3	-	2	-	-	-	2	-	1
IV	Historia prasy																			
A	Prasa do r. 1918								2	4	2	1	-	1	-	1	-	1	-	-
B	Prasa w okresie międzywojennym								2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
C	Prasa w okresie wojny i okupacji								1	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	
D	Prasa w Polsce Ludowej								3	7	2	1	-	-	-	2	1	4	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8						
V	Kultura literacka w latach 1918-1948												
A	Folklor i literatura regionalna	3	3	2	3	-	-	-	-	1	-	-	-
B	Kultura i literatura okresu wojny 1939-1945	2	4	2	4	-	-	-	-	-	1	-	-
C	Kultura literacka w latach 1945-1948	1	3	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
VI	Czytelnictwo	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	Historia nauki	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	RAZEM	26	50	23	26	1	8	-	3	2	11	-	2

Tabela 2
Prace opublikowane i złożone do druku
(poza planem 1984/1985)

Lp. Nazwa problemu	książki		artykuły i rozprawy		recenzje sprawoz.		razem	
	złoż. do druku	opubl.	złoż. do druku	opubl.	złoż. do druku	opubl.	złoż. do druku	opubl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Dzieje książki i wydawnictw								
A .... do 1918 r.	1		1	3				

	1	2	3	4	5	6		
B 1918-1939				1				
B 1939-1945					1			
D .... od 1945				1	1	1	4	5
II Historia i funkcje społeczne biblioteki								
A .... do 1918				2	1			
B 1918-1939					2			
C 1939-1945				1				
D 1945				2	4		5	7
III Bibliografia i informacja nauk.								
A Bibliografia				4	3	2	3	7
B Informacja nauk. 1					1		7	7
IV Historia prasy								
A do 1918				1			2	
B 1918-1939					4		2	
C 1939-1945				4	1	1	1	
D 1945				5	1	1	1	12 12
V Kultura literacka - historia liter.								
do 1945		2		2	2	1	2	
po 1945				1	2		1	6 7
VI Historia nauki								
	1	1				3		1 4
Razem	5	1	28	28	5	13	35	42

UDZIAŁ KATEDRY W POZAUCZELNIANYM ŻYCIU NAUKOWYM

W roku sprawozdawczym Katedra aktywnie uczestniczyła w pozauczelnianym życiu naukowym, biorąc udział w licznych konferencjach i seminariach naukowych oraz w pracach różnych zespołów i komisji naukowych (wyżej wymienione sesje naukowe). Oprócz wspomnianych sesji, m.in., mgr Hanna Batorowska uczestniczyła w obradach III Ogólnopolskiej Konferencji naukowej nt. Informacja naukowa w naukach społecznych, zorganizowanej w Wiśle w dniach 10-13 XII 1984 r. przez Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego; Doc. dr hab. Wacława Szelińska uczestniczyła w konferencji poświęconej prof. Helenie Więckowskiej (22 II 1985), zorganizowanej w Uniwersytecie Łódzkim (referat posłała doc. dr hab. Irena Bar-Święch), brała też udział w sesji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Ośrodek w Krakowie w dniu 17 maja 1985 r.; Doc. dr hab. W. Szelińska i dr Tadeusz Frączyk brali udział w konferencji naukowej w listopadzie 1984 r. poświęconej źródłom badań nad książką.

Pracownicy Katedry brali udział w pracach wielu komisji PAN, Oddziału w Krakowie (Komisja Historycznoliteracka, Komisja Prasoznawcza, Komisja Nauk Pedagogicznych), Komisji Historii Prasy Komitetu Nauk Historycznych PAN w Warszawie, w redakcjach Oddziału PAN w Krakowie ("Nauka dla Wszystkich", "Ruch Literacki", "Roczniki PAN"). Współpracowali z Pracownią Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX w. IBL PAN w Warszawie, Zakładem Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego (Zespół Historii Dziennikarstwa Polski Ludowej), Zakładem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w WSP w Kielcach i Uniwersytetu Śląskiego, Ośrodkiem Badań Prasoznawczych w Krakowie, Instytutem Kształce-

nia Nauczycieli w Warszawie i jego Oddziałami w Krakowie, Kielcach i Tarnowie, z Rzeszowskim i Kieleckim Towarzystwem Naukowym, Towarzystwem Wydawców Książek, Towarzystwem Miłośników Książek, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, bibliotekami uczelnianymi WSP w Krakowie, Zielonej Górze, Rzeszowie, AGH, Miejską Biblioteką Publiczną w Krakowie, Wojewódzką Biblioteką Pedagogiczną w Krakowie. Pracownicy brali też udział w pracach wielu rad naukowych, współpracowali z redakcjami czasopism i wydawnictwami (np. PWN - Oddział w Krakowie, Wydawnictwo Literackie, LSW w Warszawie).